

Indeks potrošačkih cijena

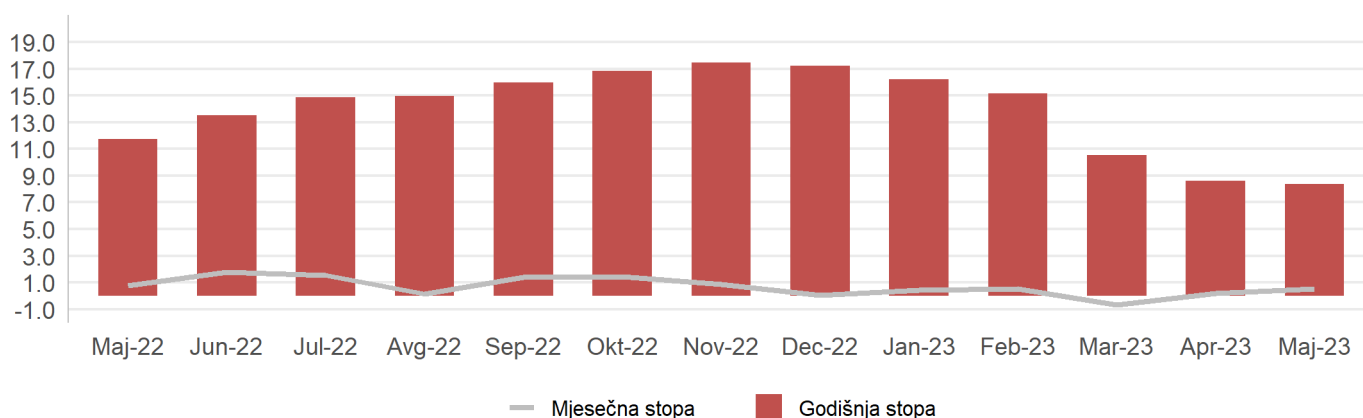
Maj 2023.

Cijene proizvoda i usluga lične potrošnje, mjerene indeksom potrošačkih cijena, u maju 2023. godine u odnosu na april 2023. godine u prosjeku su više za 0,5%. Potrošačke cijene u maju 2023. u odnosu na isti mjesec prethodne godine, u prosjeku su više za 8,4%. Najveći uticaj na mjesečnu stopu inflacije imali su rast cijena u grupama: usluge smještaja; meso; odjeća; ostali uređaji, predmeti i proizvodi za ličnu njegu; usluge za održavanje i popravku stanova; cipele i ostala obuća; voće; kratkotrajna dobra za rutinsko održavanje domaćinstva. Potrošačke cijene u periodu januar-maj 2023. godine, u poređenju sa istim periodom prethodne godine, u prosjeku su više za 11,7%.

Posmatrano po glavnim grupama proizvoda i usluga prema namjeni potrošnje, u maju 2023. godine u odnosu na prethodni mjesec, zabilježen je rast u grupama: Restorani i hoteli (4,1%); Odjeća i obuća (2,0%); Ostala dobra i usluge (2,0%); Namještaj, oprema za domaćinstvo i rutinsko održavanje stana (1,5%); Zdravlje (0,8%); Hrana i bezalkoholna pića (0,7%); Alkoholna pića i duvan (0,3%); Stanovanje, voda, struja, gas i druga goriva (0,1%), dok je pad cijena zabilježen u grupama: Prevoz (-2,4%); Komunikacije (-0,1%).

Cijene ostalih proizvoda i usluga nijesu se bitnije mijenjale.

Grafik 1. Godišnje i mjesečne stope inflacije (CPI), u %

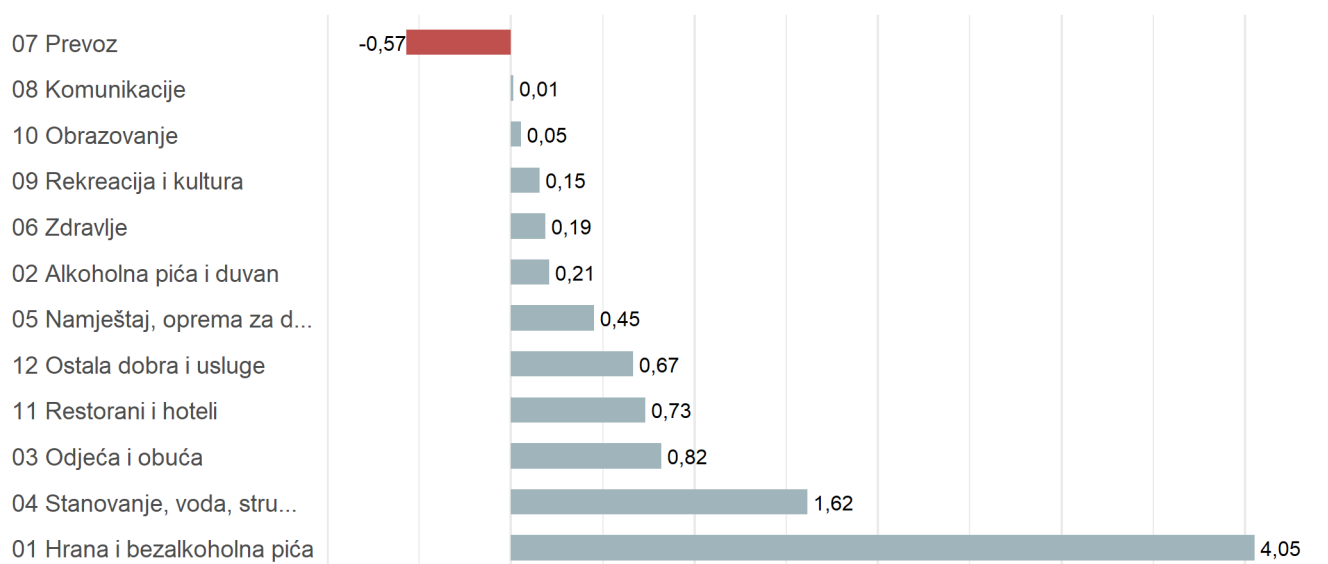

Tabela 1. Inflacija mjerena indeksima potrošačkih cijena (CPI)

	Jan	Feb	Mar	Apr	Maj	Jun	Jul	Avg	Sep	Okt	Nov	Dec
Godišnja stopa inflacije												
2022	5,7	6,7	9,7	11,2	11,7	13,5	14,9	15,0	16,0	16,8	17,5	17,2
2023	16,2	15,1	10,5	8,6	8,4							
Mjesečna stopa inflacije												
2022	1,3	1,5	3,4	1,9	0,8	1,8	1,5	0,2	1,4	1,4	0,9	0,1
2023	0,4	0,5	-0,7	0,2	0,5							

Tabela 2. Stope inflacije mjerene indeksima potrošačkih cijena, u %¹

Naziv	Ponderi ‰	Maj-23 Ø2022	Maj-23 Apr-23	Maj-23 Maj-22	Maj-23 Dec-22	Jan-Maj 2023 Jan-Maj 2022
00 Ukupno	1 000,0	6,8	0,5	8,4	0,9	11,7
01 Hrana i bezalkoholna pića	360,2	9,0	0,7	10,7	0,4	17,0
02 Alkoholna pića i duvan	37,3	4,1	0,3	5,4	2,7	5,6
03 Odjeća i obuća	80,8	11,1	2,0	10,1	3,5	8,0
04 Stanovanje, voda, struja, gas i druga goriva	136,6	7,9	0,1	12,6	0,5	14,7
05 Namještaj, oprema za domaćinstvo i rutinsko održavanje stana	44,2	9,1	1,5	11,5	3,1	13,1
06 Zdravlje	39,1	3,1	0,8	5,0	0,4	6,5
07 Prevoz	118,3	-2,0	-2,4	-4,5	-1,3	1,6
08 Komunikacije	45,1	0,1	-0,1	0,3	-0,2	0,4
09 Rekreacija i kultura	31,4	4,0	0,0	5,1	1,5	4,9
10 Obrazovanje	18,4	2,3	0,0	3,2	0,0	3,1
11 Restorani i hoteli	47,1	8,3	4,1	16,5	3,3	16,5
12 Ostala dobra i usluge	41,5	13,0	2,0	17,0	3,7	16,7

Grafik 2. Uticaj pojedinačnih oblasti na godišnju stopu inflacije (u procentnim poenima), maj 2023.

¹ Detaljniji podaci o indeksima potrošačkih cijena su dostupni na sljedećem linku: [Podaci](#)

Tabela 3. Grupe koje su najznačajnije uticale na mjesečnu stopu inflacije, maj 2023.

ECOICOP	Naziv grupe	Ponderi ‰	Mjesečna inflacija ‰	Uticaj u procentnim poenima
1120	Usluge smještaja	19,9	9,6	0,18
0112	Meso	85,3	1,5	0,13
0312	Odjeća	47,0	2,0	0,09
1213	Ostali uređaji, predmeti i proizvodi za ličnu njegu	20,8	3,6	0,07
0432	Usluge za održavanje i popravku stanova	9,6	6,9	0,07
0321	Cipele i ostala obuća	33,0	2,0	0,07
0116	Voće	18,5	3,7	0,07
0561	Kratkotrajna dobra za rutinsko održavanje domaćinstva	17,3	3,7	0,06
0117	Povrće	39,4	-0,2	-0,01
0111	Hljeb i žitarice	62,2	-0,5	-0,03
0454	Čvrsta goriva	42,5	-1,4	-0,06
0722	Gorivo i mazivo za motorna vozila	65,9	-5,0	-0,33

Tabela 4. Grupe koje su najznačajnije uticale na godišnju stopu inflacije, maj 2023.

ECOICOP	Naziv grupe	Ponderi ‰	Godišnja inflacija ‰	Uticaj u procentnim poenima
0114	Mlijeko, sir i jaja	89,4	18,8	1,60
0112	Meso	85,3	13,2	1,18
0454	Čvrsta goriva	42,5	24,2	0,81
0117	Povrće	39,4	14,8	0,57
1120	Usluge smještaja	19,9	25,9	0,46
0321	Cipele i ostala obuća	33,0	12,6	0,43
0411	Stvarne rente koje plaćaju stanari za primarno boravište	14,4	32,1	0,39
0312	Odjeća	47,0	8,2	0,38
0432	Usluge za održavanje i popravku stanova	9,6	40,0	0,33
0561	Kratkotrajna dobra za rutinsko održavanje domaćinstva	17,3	21,5	0,31
1211	Frizerske usluge i ostale usluge za ličnu njegu	14,5	23,9	0,31
1213	Ostali uređaji, predmeti i proizvodi za ličnu njegu	20,8	15,2	0,30
1111	Restorani, kafei i slično	27,2	10,2	0,27
0914	Mediji za snimanje	0,7	-2,8	0,00
0913	Oprema za obradu podataka	2,5	-3,8	-0,01
0121	Kafa, čaj i kakao	7,4	-2,3	-0,02
0911	Oprema za prijem, snimanje i reprodukciju zvuka i slike	4,6	-6,1	-0,03
0115	Ulja i masti	16,4	-10,8	-0,19
0722	Gorivo i mazivo za motorna vozila	65,9	-13,6	-1,01

Tabela 5. Inflacija mjerena Harmonizovanim indeksom potrošačkih cijena (HICP)²

	Jan	Feb	Mar	Apr	Maj	Jun	Jul	Avg	Sep	Okt	Nov	Dec
Godišnja stopa inflacije												
2022	5,5	6,4	8,7	10,2	10,6	11,9	13,7	13,9	14,7	15,4	15,8	15,7
2023	14,8	13,9	10,3	8,6	8,4							
Mjesečna stopa inflacije												
2022	1,2	1,3	2,8	1,9	1,0	1,7	2,1	0,4	0,8	0,8	0,5	0,1
2023	0,3	0,5	-0,5	0,4	0,8							

² Detaljniji podaci o harmonizovanom indeksu potrošačkih cijena su dostupni na sljedećem linku: [Podaci](#)

METODOLOŠKA OBJAŠNENJA

Indeksi potrošačkih cijena (CPI) su jedan od najvažnijih makroekonomskih indikatora i osnova za donošenje odluka u oblasti ekonomije i finansija. Od januara 2009. godine koriste se kao zvanična mjera inflacije u Crnoj Gori.

Indeks potrošačkih cijena koristi se za usklađivanje plata i zarada u skladu sa kolektivnim ugovorima, kao i penzija i socijalnih davanja. Takođe se koristi za deflacioniranje pojedinih makroekonomskih agregata u statistici nacionalnih računa i u druge svrhe.

Indeks potrošačkih cijena se definiše kao mjera prosječne promjene cijena fiksne korpe roba i usluga koje domaćinstvo kupuje u cilju zadovoljenja svojih potreba.

Ponderi koji se primjenjuju za izračunavanje indeksa potrošačkih cijena izražavaju relativnu važnost odabranih proizvoda i usluga u ukupnoj potrošnji domaćinstava na domaćoj teritoriji.

Lista proizvoda i usluga se redovno revidira kako bi se očuvala njena reprezentativnost u pogledu strukture potrošnje i navika potrošača.

Uticao pojedinih grupa na stopu inflacije pokazuje koliko je data grupa uticala na ukupnu stopu inflacije. Uticaj zavisi od pondera i stope inflacije date grupe. Ponderi predstavljaju relativno učešće potrošnje domaćinstava određene grupe ili podgrupe proizvoda u ukupnoj potrošnji. Zbog toga ponderi imaju važnu ulogu u računanju stope inflacije. Oni predstavljaju "važnost" određene grupe proizvoda u ukupnoj potrošnji domaćinstava u određenom referentnom periodu.

Mjesečna stopa inflacije predstavlja promjenu cijena u tekućem mjesecu u odnosu na prethodni mjesec, u %.

Godišnja stopa inflacije predstavlja promjenu cijena u tekućem mjesecu u odnosu na isti mjesec prethodne godine, u %.

Dok se indeks potrošačkih cijena najčešće primjenjuje kao opšta mjera inflacije u nacionalnim okvirima, harmonizovani indeks potrošačkih cijena (HICP) predstavlja uporedivu mjeru inflacije sa zemljama Evropske unije.

Osnovne razlike između CPI-a i HICP-a se ogledaju u sljedećem:

Namjena: CPI se koristi za mjerenje inflacije u zemlji, dok se HICP koristi za mjerenje inflacije u EU.

Obuhvat: CPI obuhvata finalnu potrošnju rezidentnog stanovništva kako u zemlji, tako i u inostranstvu. HICP obuhvata finalnu potrošnju stanovništva, kako rezidenata tako i nerezidenata u zemlji.

Ponderi: U skladu sa razlikama u obuhvatu razlikuju se i ponderi. Polazna osnova je ista, finalna potrošnja stanovništva, pri čemu se razlikuju koncepti. Za nacionalni CPI koristi se nacionalni koncept, dok se za obračun HICP-a koristi domaći koncept. Glavni izvor podataka za izradu ponderacione strukture HICP-a na višim nivoima agregacije predstavljaju podaci Nacionalnih računa, a za niže nivoe agregacije koriste se podaci Ankete o potrošnji domaćinstava, koja je ujedno glavni izvor podataka za izradu ponderacione strukture CPI-a.

Klasifikacija: Za oba indeksa se koristi ECOICOP klasifikacija (Evropska klasifikacija individualne potrošnje prema namjeni).

Lista proizvoda i usluga: Koristi se ista lista proizvoda i usluga.

Metod obračuna: Laspijerov tip indeksa se koristi za obračun oba indeksa.

Podaci se publikuju shodno [Kalendaru objavljivanja statističkih podataka](#).

Prilikom korišćenja podataka navesti: „Izvor podataka: Uprava za statistiku - MONSTAT“

Više podataka, kao i detaljna metodološka objašnjenja možete naći u sekciji: [Indeks potrošačkih cijena](#)